

ЗОИЛ МАКЕДОНИЈА
О С И Г У Р У В А Њ Е

ЗОИЛ МАКЕДОНИЈА АД БИТОЛА

ул. „Јане Сандански“ бр.15
7000 Битола, РС Македонија
тел.: +389 076 511 811
Даночен број: МК 400 2023571495
Жиро сметка: 210 077165670 158
НЛБ Банка АД Скопје

- КЛАСА 8 -

**Осигурување на имот од пожар
и природни непогоди**

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА
ОСИГУРУВАЊЕ ОД ПОЖАР**

КЛАСА 8 - ОСИГУРУВАЊЕ НА ИМОТ ОД ПОЖАР И ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ПОЖАР И ПРИРОДНИ НЕПОГОДИ

ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

[1] Изразите употребени во овие услови го имаат следново значење:
осигурувач - АД за осигурување ЗОИЛ Македонија - Битола со кој е склучен договор за осигурување;

договарач на осигурување - лице кое склучува договор за осигурување;

осигуреник - лице чиј имот и/или имотен интерес се осигурува. Договорувачот на осигурувањето и осигуреникот претставуваат исто лице, освен кај осигурувањата за туѓа сметка;

полиса - исправа за склучениот договор за осигурување; премија - износ кој го плаќа договарачот врз основа на договорот за осигурување;

надомест од осигурување - износ кој го плаќа осигурувачот врз основа на склучениот договор за осигурување.

осигурен случај е иден, неизвесен и независен од волјата на осигуреникот настан врз основа на кој настануваат обврските на осигурувачот од договорот за осигурување, односно настан предизвикан од осигурен ризик;

[2] Овие услови се темелат врз Законот за облигационите односи и Законот за супервизија на осигурувањето, како и останатите подзаконски акти донесени врз основа на овие закони, и на соодветен начин се применуваат на договорот за осигурување кој што го склучуваат договарачот на осигурувањето и осигурувачот.

[3] Општите услови се составен дел договорот за осигурување што договарачот на осигурувањето, односно осигуреникот ќе го склучи со АД за осигурување Зоил Македонија - Битола.

Член 1: Осигурени опасности (ризичи)

[1] Во рамките на опсегот одреден со овие услови, осигурувањето покрива уништување или оштетување на осигурените предмети што настанало како резултат на следниве основни опасности: пожар, удар од гром, експлозија, луња, град, излевање на вода од инсталација, удар со сопствено моторно возило, паѓање на воздушни летала, манифестации и демонстрации.

[2] Доколку е така договорено, осигурувањето може да покрие уништување или оштетување на осигурените предмети само поради следниве основни опасности: пожар, удар од гром, експлозија и паѓање на воздушни летала.

[3] Доколку е посебно договорено и ако е пресметана дополнителна премија, осигурувањето

покрива уништување или оштетување на осигурените предмети поради една или повеќе од следниве дополнителни опасности: поплава, лизгање на земјиште, снежна лавина, удар на непознато моторно возило, истекување на течности (лекажа), самозапалување (пиролиза) и излевање на вжарена маса.

[4] Кога ќе настане осигурен случај, осигурувањето исто така покрива и исчезнување на осигурени предмети и трошоци што настанале како резултат на расчистување, рушење и отстранување во врска со настанатиот осигурен случај.

[5] Осигурувањето покрива само штета нанесена на осигурените предмети како последица од осигурените опасности, но не и други посредни штети што настанале поради осигурениот случај (одговорност, губење на закупнина, прекин на работа, намалување на вредност и слично).

[6] Осигурувањето не покрива штети што настанале поради:

- 1) нуклеарна реакција, нуклеарна радијација или радиоактивна контаминација;
- 2) основни и дополнителни опасности кои се во непосредна врска со земјотрес.

Член 2: Пожар

[1] Пожар е оган појавен надвор од определено огниште или оган кој го напуштил тоа место и е способен понатаму да се развива со својата сопствена сила.

[2] Не се смета дека настанал пожар и осигурувачот не е должен да ја надомести штетата ако осигурените предмети се уништени или оштетени поради:

1) изложување на оган или топлина при обработка, преработка или друга намена (на пример, при пеглање, сушење, пржење, печење, варење, загревање, чадење и слично) или поради паѓање или фрлање на предметот во огниште (печка, шпорет и слично) или врз него;

2) прегорување, исчадување, запалување со цигари, жар, светилка, печка и слично;

3) дејство на електрична енергија од преголем напон или загревање поради преоптоварување на електрични машини, апарати или електрични водови. Како исклучок, осигурувачот е должен да ја надомести штетата од пожар што настанал поради дејство на електрична енергија и кој по прекилот на тоа дејство самостојно би се ширел.

[3] Осигурувањето не покрива штети на оџаци кои настануваат во текот на нивната употреба.

Член 3: Удар на гром

[1] Осигурувањето покрива штети кои на осигурените предмети се предизвикани од гром со својата сила или топлина, како и штети предизвикани од удар на предмети кои биле соборени од гром.

[2] Осигурувањето не покрива штети:

1) на електрични машини, апарати и електрични водови настанати поради дејство на електричната енергија од пренапон, или загревање поради преоптоварување и атмосферски влијанија (статички оптоварувања и индукција поради атмосферски празнења или слични појави);

2) предизвикани од удар на гром со пренос на електрична енергија по електрични водови, како ни штети на осигурувачи од било кој вид, заштитни прекинувачи, одводници на пренапон, громобрански инсталации и слични уреди настанати за време на нивното нормално работење.

Член 4: Експлозија

[1] Експлозија е ненадејно пројавување на сила заснована на стремежот на пареа или гасови за проширување. Кај садови под притисок (котли, цевки и слично) експлозија настанува во случаите кога сидовите на садот попуштат во толкава мера при што во моментот доаѓа до изедначување на внатрешниот и надворешниот притисок.

[2] Осигурувањето не опфаќа штети поради:

1) минирања кои ги извршил осигуреникот или поради дозволени минирања кои ги извршиле трети лица;

2) експлозија во просторот за внатрешно согорување (цилиндар на мотор) која настанува кај машините;

3) експлозија која е редовна појава во процесот на производство;

4) издувување на експлозивни гасови од печки и слични уреди;

5) експлозија од биолошки карактер;

6) пробивање на звучниот сид;

7) експлозија што настанува во садовите под притисок (котли, цевки и слично) поради дотраеност, истрошеност или преголеми наталожени наслаги на рѓа, каменец или талог во садот; но се надоместува штета настаната на други осигурени предмети во врска со настанатата експлозија на садот.

Член 5: Луња

[1] Луња се смета ветар со брзина од најмалку 17,2 метри во секунда, односно 62 км на час (8 степени по Бофоровата скала). Ќе се смета дека имало луња ако ветрот во подрачјето каде што се наоѓа осигурениот предмет кршел гранки од стебла или ги оштетил редовно одржуваните градежни објекти.

Во случај на двоумење, осигуреникот мора да ја докаже брзината на ветерот преку извештај од хидрометеоролошкиот завод.

[2] Осигурувањето покрива само штети предизвикани од непосредно дејство на луња или директен удар со предмети кои врз осигурените предмети биле соборени или однесени со луњата. Покриени се и штети настанати поради продор на врнежи низ отворите создадени со луњата.

[3] Осигурувањето од луња не опфаќа штети:

1) од навлегување на дожд, град, снег или други наноси преку отворени прозорци или други отвори на објекти, освен преку отвори што настанале од луња;

2) на предмети сместени на отворен простор (бали, стогови и слично), под натстрешници и други отворени објекти;

3) на објекти кои не се изградени на вообичаениот начин на изградба во тоа подрачје или кои се слабо одржувани или дотраени;

4) на располани пластични фолии.

Член 6: Град

[1] Осигурувањето опфаќа штети што се предизвикани кога градот со својот удар ќе го оштети осигурениот предмет така што ќе го скрши, пробие, откорне или пак осигурениот предмет ќе пукне или ќе го промени својот облик поради ударот. Покриени се и штетите од навлегување на врнежи низ отвори настанати од паѓање на град.

[2] Осигурувањето не опфаќа штети на распослани пластични фолии, како и на слабо одржувани и дотраени објекти.

Член 7: Удар на сопствено моторно возило

Осигурувањето покрива само штети на осигурените објекти што настанале од удар на сопствено моторно возило или сопствена подвижна работна машина.

Член 8: Паѓање на воздушно летало

[1] Осигурувањето покрива штети што настанале со паѓање на летала од кој било вид (моторни летала, едрилицы, хеликоптери, ракета, балон и слично) врз осигурените предмети или удар во нив.

[2] Се смета дека настанал осигурен случај ако осигурениот предмет е уништен или оштетен од леталото, неговите делови како и предмети од истиот.

Член 9: Манифестации и демонстрации

[1] Манифестација односно демонстрација се смета организирано или спонтано јавно покажување на расположение на група граѓани. Покриени се само оние штети што настанале поради манифестација односно демонстрација што ја допуштиле надлежните државни органи.

[2] Се смета дека настанал осигурен случај ако осигурениот предмет е уништен или оштетен на кој било начин како последица на манифестации и демонстрации (разбивање, рушење, демолирање, палење и др.).

Член 10: Поплава

[1] Поплава е настан кога постојаните води (реки, езера, мориња) неочекувано го поплават земјиштето на кое се наоѓаат осигурените предмети, поради тоа што водата се излеала од коритото или го пробила одбранбениот насип или брана, излевање на вода поради зголемена плима и високи бранови и од надоаѓање на вода од вештачки езера.

[2] Под поплава се смета и неочекувано плавење на теренот поради стихиско слевање на вода по стрмнини, улици и патишта (порој) како последица на исклучително силни врнежи.

[3] Поплава се смета и подземна вода предизвикана од поплавување на земјиште во непосредна близина на осигурените предмети.

[4] На хидроградежните објекти осигурувањето исто така покрива штети предизвикани од високи води. Високи води се сметаат води кои ја надминуваат својата нормална месечна висина или својот водостој, кој го покажува најблискиот водомер. За секој месец поединечно, нормална е највисоката месечна висина на водата или водостој за последните 20 години со исклучок на значително висока вода или водостој.

[5] Осигурувањето покрива само штети на осигурените предмети што настанале за време на поплава или непосредно откако се повлекла водата.

[6] Осигурувањето не ги опфаќа следниве штети, што настанале:

1) на внатрешни страни на цевководите, каналите и тунели, предизвикани од механичко дејство на водата;

2) од габи настанати поради влага;

3) од слегнување на земјишното тло како последица од поплава;

4) во ископи, тунели, подземни ходници и рударски јами;

5) на предмети кои се наоѓаат во живи и суви корита на потоци и реки или на просторот помеѓу корита и насипи (инундациони базени);

б) на залиха на стока која е осетлива на вода, а не е соодветно подигната од тлото (ускладиштување на палети и слично).

Член 11: Излевање на вода од инсталации

[1] Осигурувањето покрива штети што настанале поради:

1) излевање на вода од водоводни и одводни инсталации, како и уреди за греење со топла вода и парно греење и други уреди приклучени на водоводната мрежа, поради оштетување или запушување (кршење, пукање или откажување на уредите за управување и безбедност) на тие цевки и уреди;

2) неочекувано избивање на пара од уредите и инсталациите за греење со топла вода и парно греење;

[2] Во смисла на став (1) од овој член осигурувањето исто така ги покрива штетите што настанале поради излевање на вода од уредите со прскалки за гасење на пожар.

[3] Осигурувањето не опфаќа штети што настанале поради:

1) излевање на вода од отворени славини;

2) дотраеност, истрошеност и корозија;

3) габи настанати од влага;

4) губење на вода;

5) штети на залихи на стока што се осетливи на вода, а што не се соодветно подигнати од тлото (ускладиштување на палети и слично); лошо одржување на водоводната и канализациона мрежа, уреди за топла вода и парно греење како и други уреди или недоволна заштита од замрзнување и слично;

б) излевање на вода од олуци и олучни цевки, освен ако до излевањето дојде од цевка за атмосферски одвод, која е вградена во внатрешноста на објектот;

7) слегнување на тлото како последица од излевање на вода од водоводни цевки;

8) штети на самите водоводни и канализациони цевки, уреди и котли поради кршење или прскање.

Член 12: Лизгање на земјиште

[1] Лизгање на земјиште, во смисла на овие услови се сметаат ненадејни движења на земјишната површина на коси терени со јасно видливи расцепувања и набори на земјишната површина, ако тие движења во краток временски период предизвикаат статички опасни деформации или широки пукнатини на објектите.

[2] Лизгање на земјиштето се смета исто така и одронување на земјиште или земјишно тло како геолошко отстапување или тркалање на тврди делови од земјата или земјишното тло. Сепак, во тој случај осигурувањето ги покрива само штетите што настанале поради удар од тврди делови од земјата или земјишното тло кои се откинале и при тоа го уништиле или оштетиле осигурениот предмет.

[3] Осигурувањето не покрива штети што настанале:

1) доколку земјиштето на кое се наоѓа објектот, во моментот на склучување на договорот, во геолошка смисла веќе почнало да се лизга;

2) поради лизгање што било предизвикано од човекова дејност (на пример, сечење на

тлото, ископ и слично);

3) поради улегнување или слегнување на тлото;

4) поради постепено геолошко лизгање кое се согледува во помали пукнатини на објектите.

[4] Осигурувањето не покрива трошоци за санација на земјишното тло.

Член 13: Снежна лавина

[1] Осигурувањето покрива штети што настанале поради лизгање на снежна маса која се откинала од планинските падини.

[2] Осигурувањето исто така покрива штети што настанале од дејството на воздушен притисок предизвикан од снежна лавина.

Член 14: Удар на моторно возило кое не е во сопственост на осигуреникот

Осигурувањето покрива штети што настанале на осигурени објекти како последица од удар на моторно возило или подвижна работна машина која не е во сопственост на осигуреникот.

Член 15: Истекување на течности (лекажа)

[1] Истекување се смета губење течности или гасови од неподвижни садови (цистерни, резервоари, колектори) и цевководи поради прскање на садот, односно цевката или расипување на вградените уреди за испуштање или полнење на течности или гасови. Осигурувањето покрива штети само на осигурената течност или гас, освен ако не е поинаку договорено.

[2] Осигурувањето не покрива загуба на осигурени течности или гасови што настанала поради лошо одржување или дотраеност на садот и уредите за испуштање односно доколку течноста истекла или гасот излегол поради лошо дихтување.

Член 16: Излевање на вжештена маса

[1] Осигурувањето покрива штети што биле предизвикани на осигурените предмети поради излевање на вжештена течна маса, иако не настанал пожар. Штетите кои ќе настанат на уредите за топење и одвод на вжештената маса ќе бидат надоместени само ако се причинети од дејство на течна вжештена маса од надвор.

[2] Осигурувањето покрива и штети на самата растопена маса.

Член 17: Самозапалување (пиролиза)

[1] Самозапалување е процес во кој материјата, под дејство на внатрешно настаната висока температура, се разградува или преминува во состојба на пепел без присуство на пламен или надворешно влијание на топлина.

[2] Осигурувањето не покрива штети на залихи на материјали кои не се ускладиштени во согласност со важечките прописи.

Член 18: Предмет на осигурување

[1] Предмет на осигурување може да бидат сите предмети освен оние кои според овие услови се исклучени од осигурување.

[2] Осигурени се само оние предмети што се наведени во полисата и тоа:

1) кај осигурување на градежни објекти и други неподвижни предмети се сметаат осигурени сите делови на градежниот објект, темелните и подрумските сидови, сите вградени инсталации, сета вградена опрема (лифтови, централно греење со цистерна за гориво, бојлери, уреди за климатизација, хидрофори и слично). Ако осигурениот објект е во изградба, осигурен е и градежниот материјал на градилиштето наменет за вградување во тој објект;

2) кај осигурување на подвижни предмети, ако во полисата предметите не се поединечно наведени, туку како група се смета дека се осигурени сите предмети што се наоѓаат во место на осигурување при што ѓ припаѓаат на осигурената група, како и оние што биле во групата во моментот на склучување на осигурувањето, а исто така и оние што се внесуваат во групата дополнително.

Осигурени се само оние предмети што се во сопственост на осигуреникот и на лицата кои живеат со него во заедничко домаќинство.

[3] Ако е посебно договорено, осигурени се и следниве предмети:

1) предмети на работниците и на други лица примени заради поправка, преработка, обработка, чување, продажба, како привремен залог, под наем и слично;

2) масивно градени брани и прегради (од камен, бетон, дрво, метал) како и насипи со непропустливо јадро кои од водената страна се обложени со цврст градежен материјал;

3) железнички пруги;

4) цврсто изградени пристаништа, кејови, брегови и пропусти (камен, бетон, дрво, метал и слично);

5) насипи обложени со цврст градежен материјал;

6) мостови;

7) огради, потпорни сидови, патишта, друмови, авионски писти, тротоари, поплочени дворишта и слично;

8) жични мрежи со столбови – во лозја, хмељски насади, овоштарници и слично;

9) мелиорации и регулации;

10) подземни, надземни и подводни мрежи (водоводна, канализациона, телефонска, плинска, електрична и слично). Мрежата која што е составен дел на објектите, како и мрежите на територијата на производствен погон се осигурени и тогаш кога тоа не е посебно договорено;

11) спортски терени, детски игралишта, отворени капалишта и лизгалишта;

12) платнени и пластични натстрешници, самостојни или прицврстени на објекти;

13) пари и хартии од вредност, предмети од благородни метали, непреработени благородни метали, драгоцен камеења, бисери, уметнички предмети, нацрти, скици, модели, калапи, документи, ракописи, збирки, архивски материјали, музејски изложбени предмети, работни книги како и податоци на компјутерска меморија;

14) опрема во рудници под земја;

15) залихи на шталско ѓубре;

16) трактори, самоодни машини и приколки за земјоделски стопанства

[4] Според овие услови не можат да бидат предмет на осигурување:

1) земјишта, непоплочени дворишта, брани и насипи што не се изработени од тврд материјал (камен, бетон, дрво, метал);

2) насипи брегови, кејови, пристанишни брани и пропусти;

3) посеви на страк, плодови на стебло, родни и неродни насади (овоштарници, лозја и слично), освен овошни стебла во дворни места;

4) копнени моторни возила, приколки и самоодни машини, освен кога се трговска или царинска стока, или кога се дадени на поправка, одржување и чување. Предмет на осигурување може да бидат трактори, самоодни машини и приколки за земјоделски стопанства;

5) пловни објекти на вода;

6) воздушни летала;

7) тока во превоз;

8) риби и други животни во вода;

9) предмети изложени на саеми;

10) непечени тули на отворен простор;

11) патишта без долна подлога.

Член 19: Вредност на осигурените предмети

[1] Вредноста на осигурениот предмет се одредува според цените во местото каде што се наоѓа осигурениот предмет.

[2] Ако не е поинаку договорено, вредноста на осигурените предмети се одредува за следново:

1) објекти - градежна цена на нов објект намалена за абеење, старост, економска и техничка застареност (амортизација);

2) залихи на стока, материјали и суровини - набавна цена зголемена за зависни трошоци (превоз, ускладиштување), но не повисока од пазарната цена;

3) залихи на земјоделски производи кај земјоделците - производната цена зголемена за зависни трошоци, но не повеќе од пазарната цена;

4) залихи на готови производи и недовршени производи кај производителите – производна цена зголемена за зависни трошоци, но не повисока од пазарната цена;

5) машини, уреди и инсталации, превозни средства и средства за врски и инвентар, како и покуќнина – набавната цена на нови предмети намалена поради абеење, старост, економска и техничка застареност (амортизација);

6) шуми – трошоците за засадување, односно вредноста на дрвата како што е наведено во полисата;

7) предмети од благородни метали, необработени благородни метали, драгоцени камења, бисери, ретки и драгоцени предмети, уметнички предмети, нацрти, скици, модели, калапи, документи, ракописи, збирки и деловни книги како и податоци во компјутерска меморија – износ спогодбено утврден помеѓу договорувачот на осигурувањето и осигурувачот. Ако вредноста на тие предмети не е одредена во полисата, се смета дека вредноста на секој поединечен предмет изнесува најмногу 400 денари, а збирката 2.100 денари;

8) пари, хартии од вредност, архивски материјали како и музејски и изложбени предмети - износ кој спогодбено го одредуваат осигурувачот и договорувачот.

Член 20: Место на осигурување

[1] Осигурувањето важи додека осигурените предмети се наоѓаат во местото кое е наведено во полисата, освен ако не е поинаку договорено.

[2] Осигурувањето важи и во други места на Република Северна Македонија кога:

1) сите осигурени предмети се преместуваат од местото наведено во полисата на друго

место; предметите се осигурени по основ на книговодствената вредност, дадени под наем или на заем, како и во местото на обработка, преработка или поправка. Подвижните предмети на земјоделски стопанства кои се осигурени со една полиса (паушално осигурување) се осигурени на целокупниот имот на осигуреникот, на пазарите, во местото на преработка, обработка, поправка и таму каде што се дадени на заем. Овие предмети се осигурени и при транспорт во двата правци, освен кога се превезуваат со средства на јавен превоз;

2) осигурениот предмет по природа на својата употреба се преместува од едно на друго место, што мора да биде наведено во полисата.

Член 21: Пресметка на штета

[1] Штетата што е покриена со осигурувањето се пресметува во случај на:

1) уништување или исчезнување на предмети - според осигурената вредност на предметите при ликвидација на осигурениот случај;

2) оштетување на осигурените предмети – во висина на трошоците за поправка и материјал колку што би изнесувале при ликвидација на осигурен случај, намалени за изгубената вредност на предметите поради абење, старост, економска и техничка застареност (амортизација), како и за вредноста на остатоците.

Во штетата не се земаат предвид трошоците кои настанале при поправка поради подобрување, усовршување или други промени кај осигурените предмети.

[2] Се смета дека предметот е уништен и за тоа се пресметува штета по точка 1 од претходниот став, ако трошоците за поправка ја до стигнале вредноста на предметот, намалена за вредноста на остатоците.

[3] Остатоците од уништените или оштетените предмети остануваат на осигуреникот и се пресметуваат по пазарна цена при ликвидација на осигурениот случај, како и според состојбата во која се наоѓале веднаш по настанување на осигурениот случај.

Член 22: Трошоци по настанување на осигурен случај

[1] На штетата се додаваат и трошоците за расчистување, кои се потребни заради оштетување или уништување на осигурените предмети, но најмногу до 3% од сумата на осигурување, освен ако не е поинаку договорено. Во тие трошоци спаѓаат и неопходните издатоци за чистење на местото на кое настанала штетата, за отстранување на оштетените и неупотребливи делови, како и трошоци за депонирање на изгорените остатоци до најблиското место каде е дозволено сместување на истите.

[2] Осигурувањето не ги покрива трошоците за отстранување или намалување на опасности, ниту трошоците за посредување на противпожарни и други друштва, кои по природата на својата работа се должни да пружат бесплатна помош при осигурен случај.

Член 23: Сума на осигурување

[1] Ако не е поинаку договорено, осигурувачот гарантира надомест на штета само до висината на договорената сума на осигурување.

[2] Договорачот на осигурувањето или осигурувачот можат да бараат намалување на сумата на осигурување и премијата за наредната година на осигурување, ако сумата на осигурување значително ја надминува осигурената вредност.

[3] Ако договорот за осигурување е склучен без сума на осигурување или на неограничена вредност, тогаш се смета дека осигурувањето е склучено на реалната вредност.

Член 24: Обврски на осигурувачот (надомест од осигурување)

[1] Ако сумата на осигурување е еднаква со вредноста на осигурените предмети или е повисока од неа, при ликвидација на штета осигурувачот го плаќа полниот износ на пресметаната штета, но најмногу до висината на вредноста на осигурените предмети.

[2] Ако сумата на осигурување при ликвидација на осигурениот случај е пониска од вредноста на осигурените предмети (подосигурување), осигурувачот ја надоместува пресметаната штета само во сооднос меѓу сумата на осигурување и вредноста на осигурените предмети, но најмногу до сумата на осигурување.

[3] Во случај кога осигурувањето е склучено на прв ризик, осигурувачот го надоместува полниот износ на пресметаната штета, но најмногу до договорената сума на осигурување. Одредбите за подосигурување од став 2 од овој член во тој случај не се применуваат.

[4] Ако е договорено осигурувањето да покрива и трошоци за чистење и рушење над 3% од сумата на осигурување, осигурувачот мора да ги плати сите тие трошоци до договорениот износ во целост, иако надоместокот од осигурување ја надминува сумата на осигурување.

[5] Ако во договорот за осигурување е утврдено осигуреникот сам да сноси дел од штетата (учество), при пресметката на надоместокот од осигурување се применува и договореното учество на осигуреникот во штетата.

[6] Потребните трошоци за мерките за отстранување или намалување на штетата, а кои по настанување на осигурениот случај се преземаат по налог на осигурувачот, осигурувачот е должен да ги врати во целост независно од сумата на осигурување.

[7] При ликвидација на осигурен случај се исплаќа надомест од осигурување кој се намалува за евентуално исплатената аконтација, ревалоризирана по стапката на пораст на трошоците за живот во Република Македонија од денот на уплатата на аконтацијата до ликвидацијата на осигурениот случај.

Член 25: Опасни околности

[1] При склучување на договор за осигурување, договаработ на осигурувањето е должен да ги пријави кај осигурувачот сите околности кои се важни за процена на ризикот (тежина на ризикот) со кои бил запознаен, односно со кои би морал да биде запознаен. Како околности кои се важни за процена на ризикот посебно се сметаат околностите кои на договаработ на осигурувањето му се познати и врз чија основа се одредува и пресметува премијата, како и оние кои се наведени во договорот за осигурување. Тие околности може заедно да ги одредат договаработ на осигурувањето и осигурувачот.

[2] Договаработ на осигурувањето е должен да му овозможи на осигурувачот преглед и ревизија, како и одредување на најголема можна штета.

Член 26: Склучување на договор за осигурување

[1] Договорот за осигурување се склучува врз основа на писмена или усна понуда.

[2] По приемот на понудата осигурувачот може да бара дополнување или појаснување. Се смета дека понудата стигнала до осигурувачот тогаш кога го примил бараното дополнување или појаснување.

[3] Писмената понуда доставена до осигурувачот за склучување на договор за осигурување го обврзува понудувачот, ако не одредил пократок рок, во период од 8 дена од денот на пристигнување на понудата кај осигурувачот. Ако осигурувачот во тој рок не го одбие

барањето, кое не отстапува од условите што ги предложил за осигурување, ќе се смета дека го прифатил барањето и дека договорот е склучен.

[4] Одредбите за склучување на договор за осигурување се применуваат и тогаш кога ќе се промени постојниот договор за осигурување, освен во случај на промена на условите за осигурување или тарифата на премии.

Член 27: Плаќање на премијата

[1] Првата или еднократна премија, договарачот на осигурувањето е должен да ја плати при склучување на договорот за осигурување, а остатокот од премијата за кој е договорена динамика за плаќање на рати треба да се плати најдоцна пред истекот на осигурувањето. Доколку е договорено премијата да се плаќа на рати, за наплата доспеваат сите рати во тековната година на осигурување кога настанал осигурениот случај.

[2] Доколку е договорено премијата да се плаќа на рати за изминатото време на осигурувањето, може да се пресметува редовна камата на износот на премијата за која е договорено одложено плаќање. Ако ратата не е платена до денот на доспевање, може да се пресметува и законска камата.

[3] За датум на плаќање на премијата се смета денот кога налогот се евидентира од страна на банката на осигурувачот.

[4] Ако без разлика на договореното време на осигурување во договорот била определена пониска премија, а осигурувањето од кои било причини престанало пред истекот на тој временски период, осигурувачот има право да ја побарува разликата до онаа премија која договарачот на осигурувањето би морал да ја плати кога договорот за осигурување би бил склучен само за толку време колку што реално траело осигурувањето.

[5] Во случај на престанок на важноста на договорот за осигурување поради неплаќање на доспеаната премија, договарачот мора да ја плати неплатената премија за времето до денот на престанок на важноста на договорот за осигурување или целокупната премија за тековната осигурителна година, ако до денот на престанок на осигурувањето настанал осигурен случај за кој осигурувачот мора да исплати надомест од осигурување.

Член 28: Поврат на премија

[1] На осигурувачот во целост му припаѓа премијата за тековната осигурителна година, доколку осигурениот предмет е уништен како последица на осигурените опасности.

[2] Осигурувачот враќа дел од премијата за неискористеното време на осигурување ако осигурениот предмет е уништен поради настанување на неосигурени опасности.

[3] Ако осигурениот предмет е уништен пред почетокот на гаранцијата, осигурувачот ја враќа вкупната платена премија.

[4] Во останатите случаи на престанок на важноста на договорот за осигурување пред завршување на периодот за кој е платена премијата, на осигурувачот му припаѓа премија до денот до кој трае неговата обврска, освен ако не е поинаку договорено.

Член 29: Осигурен случај

Кај осигурување на предмети се смета дека осигурениот случај настанал во моментот кога поради една од осигурените опасности дошло до оштетување на осигурениот предмет.

Член 30: Обврски на осигуреникот по настанување на осигурен случај

[1] Осигуреникот е должен да пријави кај осигурувачот настанување на осигурен случај

најдоцна во рок од три дена од денот кога дознал за истиот.

[2] Осигуреникот е должен веднаш да го извести надлежниот орган за внатрешни работи (полиција) за осигурениот случај кој настанал поради пожар или експлозија и да наведе кои предмети биле уништени или оштетени.

[3] Осигуреникот е должен да му ги достави сите податоци на осигурувачот и други докази кои се потребни за утврдување на причината, опсегот и висината на штетата.

Член 31: Постапка при вештачење

[1] Секоја договорна страна може да побара утврдување на спорните околности од страна на вештаци.

[2] Секоја страна назначува по еден вештак кој не е во работен однос со странките. Назначените вештаци пред почетокот на работата назначуваат трет вештак кој дава свое мислење само кога заклучоците на првите два вештака се различни, но само во граница на неопходните заклучоци.

[3] Секоја договорна страна ги покрива трошоците за вештакот кој го именувала, а за третиот вештак трошоците се делат на половина.

[4] Заклучоците од вештаците се обврзувачки за двете страни.

Член 32: Осигурување по настанување на осигурен случај

[1] По настанување на осигурениот случај во кој осигурените предмети биле оштетени, осигурувањето продолжува без промени.

[2] За предметите кои според договорот за осигурување се сметаат за уништени, осигурувањето по настанување на осигурениот случај престанува да важи.

Член 33: Промена на условите за осигурување или тарифата на премии

[1] Ако осигурувачот ги промени условите за осигурување или тарифата на премии, за промената е должен да го извести договорувачот на осигурувањето во рок согласно законските прописи пред почетокот на тековната осигурителна година.

[2] Договорувачот на осигурувањето има право во законски предвидениот рок по приемот на известувањето да го откаже договорот за осигурување. Договорот престанува да важи по истекот на тековната осигурителна година.

[3] Ако договорувачот на осигурувањето не го откаже договорот, договорот се менува со почетокот на следната година во согласност со новите услови за осигурување или тарифата на премии.

Член 34: Промена на адреса

[1] Договорувачот на осигурувањето е должен да го извести осигурувачот за промена на адресата на живеење, односно седиштето или своето име односно името на фирмата во рок од 15 дена од денот на промената.

[2] Ако договорувачот на осигурувањето ја промени адресата на живеење, односно седиштето или своето име, односно името на фирмата, а при тоа не го известил осигурувачот, доволно е осигурувачот да испрати известување до договорувачот на осигурувањето на последната позната адреса и да го наслови на последното познато име, односно фирма.

Член 35: Начин на известување

- [1] Договорите за содржината на договорот за осигурување се важечки само доколку се склучени во писмена форма.
- [2] Сите известувања и изјави што треба да се дадат според одредбите на договорот за осигурување мора да бидат во писмена форма.
- [3] Известувањето или изјавата се дадени навремено ако пред истекот на рокот се испратат со препорачано писмо.
- [4] Изјавата која треба да се даде на друго лице важи од моментот кога истото ќе ја прими.

Член 36: Примена на закон

За правата и обврските на договорните страни што не се уредени со овие услови се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи и Законот за супервизија на осигурување. Ако со овие услови одредено прашање е уредено спротивно на законските прописи, ќе се применуваат одредбите од законот.

Во случај осигуреникот да не е задоволен од односот на осигурувачот во текот на траењето на договорот за осигурување, истиот може да достави жалба до Агенцијата за супервизија на осигурување како надлежен орган за супервизија на осигурувањето.

Член 37: Надлежност во случај на спор

Споровите што настануваат помеѓу договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот на една страна и осигурувачот на друга страна ќе ги решава стварно и месно надлежен суд според седиштето на осигурувачот.

Член 38: Информации во врска со обработка на лични податоци

- [1] Идентитет и контакт на податоците на контролорот и офицерот за заштита на личните податоци:

Назив: АД за осигурување Зоил Македонија - Битола

Член 39: Обработка и заштита на личните податоци

- [1] АД за осигурување Зоил Македонија - Битола врши обработка (собирање, евидентирање, организирање, чување итн.) на лични податоци на осигуреници, договорувачи на осигурување, нивните законски застапници или полномошници во согласност со одредбите на Законот за заштита на лични податоци и другите релеванти позитивни законски прописи, применувајќи соодветни технички и организациски мерки за обезбедување на безбедност на личните податоци. Собраните лични податоци се дел од збирките на лични податоци на АД за осигурување Зоил Македонија - Битола, а АД за осигурување Зоил Македонија - Битола во својство на контролор на личните податоци, истите ги користи совесно, законито и согласно целта за која се собрани.

Член 40: Правен основ за обработката на личните податоци

- [1] АД за осигурување Зоил Македонија - Битола собира, обработува, чува, користи и доставува лични податоци кои се неопходни при склучување на договорите за осигурување (полиси), врз основа на член 109 од Законот за супервизија на осигурување, а во согласност

со Законот за заштита на личните податоци.

[2] Личните податоци се неопходни за обработка од страна на АД за осигурување Зоил Македонија - Битола со цел исполнување на правата и обврските што произлегуваат од договорот за осигурување, односно обработката на истите претставува основа за оценување на осигурително покритие и степен на оштета.

Член 41: Цели за обработката на личните податоци

[1] Личните податоци (телефонски број и електронска адреса – e-mail), АД за осигурување Зоил Македонија - Битола ги обработува со цел остварување на контакт заради ефикасно остварување на права и обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување (полиси). Овие податоци за цели доставување на рекламни материјали, промоции, понуди како и за други цели на директен маркетинг од страна на АД за осигурување Зоил Македонија - Битола, ќе бидат искористени само доколку имате дадено согласност, преку одбирање на соодветната опција за согласност.

[2] Со цел водење на постапка за надомест на штета и воспоставување на бази на податоци за настанати штети, оценување на осигурително покритие и степен на оштета АД за осигурување Зоил Македонија - Битола обработува и копии од документи во кои се содржани и лични податоци.

[3] Личните податоци од став 1 и став 2 на овој член АД за осигурување Зоил Македонија - Битола ги обработува само врз основа на претходна согласност од субјектот на личните податоци, а недавањето на согласност за обработка на овие податоци може да има за последица несоодветно оценување на осигурително покритие или степен на оштета или пак неисплаќање на оштетно барање.

[4] Согласноста за обработка на личните податоци од ставот 3 на овој член може да се повлече во секое време преку доставување на известување за повлекување на согласност по пошта со назнака за Офицерот за заштита на лични податоци. Со повлекување на согласноста за обработка на лични податоци АД за осигурување Зоил Македонија - Битола ќе прекине со понатамошна обработка на личните податоци и истите ќе ги избрише од базите на податоци со што можат да настанат последици наведени во став 3 од овој член.

Член 42: Рокови на чување на лични податоци

[1] Личните податоци, АД за осигурување Зоил Македонија - Битола ги чува во рок за цело времетраење на договорниот облигационен однос, односно најмногу до 10 години по истекот на договорот за осигурување или во случај на настанување на штета, 10 години по затворањето на случајот на настанување на штетата, односно од денот на целосната исплата на надоместокот за настаната штета согласно член 109 став 8 од Законот за супервизија на осигурување.

[2] По истекот на роковите од став 1 на овој член личните податоци ќе бидат избришани/уништени од базите на податоци на АД за осигурување Зоил Македонија - Битола и истите нема да се обработуваат за други цели.

Член 43: Права на субјектите на личните податоци

[1] Остварување на правата кои произлегуваат од Законот за заштита на личните податоци (право на пристап, корекција, бришење, ограничување на обработката на лични податоци, приговор и преносливост), се врши преку доставување по пошта и може да се достави барање во врска со сите прашања поврзани со обработката на личните податоци.

[2] Доколку субјектот на лични податоци смета дека обработката на личните податоци за

целите наведени член 41, од страна на АД за осигурување Зоил Македонија - Битола не е во согласност со одредбите на Законот за заштита на личните податоци, или пак смета дека е повредено некое право за заштита на личните податоци, има право да поднесе барање за утврдување на прекршување на прописите за заштита на личните податоци до Агенцијата за заштита на личните податоци како надлежен орган за вршење на надзор над законитоста на преземените активности при обработката на личните податоци на територијата на Република Северна Македонија.

Член 44: Пренос на личните податоци

[1] Личните податоци на субјектите на лични податоци се пренесуваат во рамките на АД за осигурување Зоил Македонија - Битола каде што личните податоци се обработуваат само за цели на чување. При вршење на преносот на личните податоци се обезбедува високо ниво на технички и организациски мерки за обезбедување на тајност и заштита на личните податоци. Исто така, во АД за осигурување Зоил Македонија - Битола се обезбедуваат сите неопходни заштитни мерки за обезбедување на тајност и заштита на личните податоци преку стандардни клаузули за заштита на личните податоци кои се одобрени од страна на Европската комисија. Сите дополнителни информации во однос на заштитните мерки може да се добијат со поднесување на барање до пошта со назнака за Офицерот за заштита на лични податоци.

Член 45: Обработка на лични податоци за цели на директен маркетинг

[1] Личните податоци за цели на директен маркетинг, АД за осигурување Зоил Македонија - Битола ги обработува само врз основа на експлицитна согласност за обработка на личните податоци за цели на директен маркетинг кои ги врши АД за осигурување Зоил Македонија - Битола за своите услуги.

[2] Согласноста за обработка на личните податоци за цели на директен маркетинг може да се повлече во секое време, со писмено барање по пошта до АД за осигурување Зоил Македонија - Битола, со назнака “До Офицерот за заштита на лични податоци”).

Член 46: Приговор (вонсудско решавање спорови)

[1] Страните се согласни дека сите спорови што произлегуваат од овој договор ќе се решаваат по мирен пат.

[2] Договарачот на осигурувањето и осигуреникот се согласни дека за сите спорни прашања, жалби и несогласувања кои произлегуваат од односот со осигурувачот ќе го известат истиот без одложување. Известувањата во форма на приговор од овој став се доставуваат во писмен облик, од што со сигурност може да се утврди содржината на известувањето и времето на неговото праќање.

[3] Осигурувачот, примениот приговор од став 2 на овој член ќе го проследи до Комисијата за приговори (жалби). Комисијата за приговори (жалби) е должна да донесе одлука по приговорот во писмен облик без одложување, но најдоцна во рок од 30 дена од денот на прием на приговорот.

Член 47: Санкциска клаузула - рестриктивна мерка за спречување на перење пари и финансирање тероризам

[1] Осигурувачот не дава осигурително покритие, односно не ја покрива одговорноста на осигуреникот за настаната штета или не исплаќа какви било други поволности, без оглед на

Договорот за осигурување, доколку таквата исплата или плаќањето на каква било друга поволност би го изложила осигурувачот на некакви санкции, забрани или ограничувања врз основа на резолуциите на Обединетите нации, или на трговски или економски санкции, на кршење на законите или прописите на Европската Унија, Обединетото Кралство или САД.

Член 48: Надзор над друштвото за осигурување

[1] Орган надлежен за надзор на друштвото за осигурување е Агенцијата за супервизија на осигурување.

Член 49: Застарување на барањата

[1] Побарувањата од договорите за осигурување застаруваат во согласност со одредбите од Законот за облигациони односи.

Член 50: Изјава за информираност

[1] Договарачот на осигурувањето/осигуреникот со потписот на договорот за осигурување/полисата изречно потврдуваат дека при склучувањето на Договорот за осигурување, од страна на осигурувачот писмено се известени за сите податоци согласно членовите 49 и 50 од Законот за супервизија во осигурувањето и дека пред склучувањето на осигурувањето им е оставено разумно време за донесување на конечна одлука за склучување на Договорот за осигурување. Согласно ова, договарачот/осигуреникот со потписот на договорот за осигурување/полисата потврдуваат дека се известени и за правото за поднесување на жалба.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Осигуреникот, односно договорувачот, доколку е физичко лице, има право да поднесе жалба во однос на осигурувачот, осигурителните брокерски душтва, друштвата за застапување во осигурувањето и застапниците во осигурувањето, до Агенцијата за супервизија на осигурување како надлежен орган на супервизија на друштвата за осигурување, согласно со Законот за супервизија на осигурувањето.

Во случај Осигурувачот и Осигуреникот да не се согласат по однос на обемот и висината на штетата, Осигуреникот има право на приговор во рок од 8 дена од приемот на писменото известување од Осигурувачот, до Второстепена комисија за решавање на штети по приговор.

Евентуалните спорови кои би произлегле од договорот за осигурување, договорните страни ќе ги решаваат спогодбено, а доколку до спогодба не дојде надлежен е Основниот граѓански суд Битола.

Овие Услови влегуваат во сила по нивното донесување.